

KREŠTAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHADZAJÚ KAŽDÚ NEDEĽU NA 16 STRANÁCH.

Predplatná cena :

Na celý rok	— — — —	2 zl. — kr.
Na pol roka	— — — —	1 „ — „
Na štvrt roka	— — — —	„ 60 „

Jednotlivé číslo 4 kr.

Zodpovedný redaktor :

Dr. JOZEF JANDA.

*Redakcia a vydavateľstvo : Budapest,
VIII. ker., Józsefkörút 35.*

sem sa majú posielat predplatky, jako i dopisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie. Cena jedneho 5 stĺpcového malého riadku je 10 kr. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Ach bude to glg!

Rozpočet.

Najvážnejším predmetom snemového pojednania býva rozpočet krajinských príjmov a výdavkov.

Ministerstvo je už hotové s rozpočtom na budúci rok 1900. Ministerská rada počiatkom septembra začne pojednávať tento rozpočet.

Toho roku celkom ticho to pôjde. Nebude sa pojednávanie rozpočtu tak dlho ťahať, ako iné roky. Už od mnohých rokov vždy bola potrebná indemnita, a či splnomocnenie vlády, aby dľa rozpočtu predošlého roku mohla šafáriť, lebo zavčasu neboli hotoví s pojednávaním a prijatím najnovšieho rozpočtu.

Toho roku nebude veľa dohád, nebude pannaovať na sneme taký nepokoj, ako pod Bánffym, ktorého pre jeho násilenstvá tak veľmi nenávidelo ľavičiacstvo. A práve z tejto príčiny viac času zostane na pojednávanie iných vážnych predmetov a reforiem. Tedy nemusí sa báť pán Széll, že by sa pojednávanie rozpočtu následkom obštrukcie do jari ťahalo.

Ani jeden minister nebude viac žiadať, ako iné roky. Preto ale výdavky predsa väčšie budú, a tak aj o príjmy bude potrebné starať sa.

Minister spoločného vojska totižto nikdy nenie spokojný s rozpočtom predošlého roku; vždy má nové požiadavky. Úradné listy už pripravujú obecnosť k tejto veci. Počet vojakov s roka na rok rastie, spolu i reformy sa prevádzajú, čo tiež je spojené s novými výdavkami. A tak výhodnú váhu rozpočtu vždy len vojsko pomýli.

Spomenuli sme, že i plat vojenských dôstojníkov je povýšený, čo tiež nenie do žartu, lež nové výdavky žiada.

Že Széllova vláda nemôže sa tak ľahko postaviť proti požiadavkám ministra spoločného vojska, to dobre vieme, lebo však už takrečeno obyčajou stala sa okolnosť, že vojenské výdavky len rásť môžu, nie ale menšími sa stať.

To by ani ten najsbehljší štátnik nemohol povedať, kedy už raz prestanú rásť vojenské výdavky, lebo však aj ten najjednoduchší človek opierajúc sa na minulosť len to môže uzavierať, že vojenské výdavky v najprajnejšom páde postáť môžu, o tom ale, aby sa zmenšovali, nikomu sa ani nesníva, kto veci rálne bere hore, a či tak, ako sa ony naozaj majú.

Vyššie dvoch mesiacov sa radili o pokoji sveta vyslanci europejských krajín; a hľa nota je vždy len tá stará; nie odzbrojenie, lež ozbrojenie vojska sa žiada.

A veď o čo by nám lepšie bolo, keby sa menším stal počet vojakov, keby menší bol rozpočet vojenský. Daň je pre množstvo vojska taká vysoká.

To je zle, že krajiny nedôverujú jedna druhej. Zatiaľ nevypukne veľká vojna ktorá celkom zmení terajšie polozenie a pomery, zatiaľ je márna dobrá vôľa Ruska, ktoré úprimne žiadalo, aby nie vojsko, lež medzinárodný vyvolený a či vymenovaný výbor mohol rozhodnúť vo všetkých obecných záležitostiach a otázkach, v ktorých nemôžu sa dorozumeť krajiny jednotlivé.

Nakoľko tedy poznáme terajšie polozenie, smele môžeme tvrdiť, že bárs by naša vláda nežiadala od nás väčšie ťarchy, nežli vlni, predsa minister spoločného vojska nebude spokojný s takou summou, jakú vlni dostal, lež jako v iných rokoch, tak i toho roku postúpi v nárokoch a požiadavkách.

Ani proti tomuto nečiníme žiadnej námietky, keby sa len tá jedna žiadosť naša splnila, že zvyšok by už raz bursári mali zaplatiť, ktorí na naše dolehanie sú síce odanení, ale nie natoľko, nakoľko by sa nám to ľúbilo.

Štefan Piesek,
bývalý notár a matrikár,
teraz antiliberal.

POLITICKÉ CHÝRY.

Shromaždenie ľudovej strany. Voličia novo-zámskeho volebného okresu v Nových Zámkoch 3. ho septembra v nedeľu 1899 pred poľudním o pol 11 hodine vydržiavajú ľudové shromaždenie na námestí Ľud. Koššuthovskom a Fraňovom Deákovskom (predtým Veľké a Malé námestie) kde budú držať reči o nasledovných predmetoch: v maďarskej reži: Predseda otvorí shromaždenia. Reční: gróf Ferdinand Zichy. O cirkevnej politike. Reční: Dr. Pavel Kováč, pravotár. O ľudovej strane. Reční: Karol Kálmán, krajinský vyslanec. Predseda zatvorí shromaždenie. Po slovensky: Predseda otvorí shromaždenie. Reční: Zoltán Zmeskal, krajinský vyslanec. O ľudovej strane. Reční: Karol Kálmán, krajinský vyslanec. Predseda zavre shromaždenie.

Katolícká autonómia a zednári tatárski. Nemecký denník liberálnych hazafikov „P. Lloyd“ zazlieva, že zednári nemôžu byť členami cirkevného výboru. Toto je vraj zamiešanie sa do súkromných záležitostí, čo len nového nedorozumenia a nesvornosti bude príčinou. Zednárom byť je toľko, jako nepriateľom kresťanstva, zvlášte ale nepriateľom cirkve byť. Kto nám to tedy môže za zle mať, keď netúžime za tým, aby nepriatelia cirkve spravovali záležitosti cirkve? Keď je len čudný ten rozum pánov zednárov liberálov v temnosti nevery bludiacich.

Sriaďujú sa horvátski katolíci. Terajší bán Horvátska gr. Khuen-Héderváry už od rokov je na tom, aby aj Horvátsko bolo už raz obdarené civilným manželstvom, lenže horvátski katolíci nespia tak, ako my sme spali, a usilovne sa chystajú prekaziť úmysol pána bána. Na žiadosť arcibiskupa Posiloviča sriadil sa v Záhrebe ústredný výbor, ktorý má pripraviť pôdu a srdcia jednému veľkému katolíckému sjazdu na rok v Záhrebe. Tento sjazd bude povolaný pojednávať pomer štátu a cirkve, katolícký ráz spoločnosti, záležitosti ľudových škol. Okrem toho na riešicu, pojednávania budú hodné aj iné okolnosti aj záležitosti, ktoré sa týču horvátskeho národa. Tento pripravujúci výbor v najkratšom čase uverejní a rozpošle svoje vyzvanie. A u nás je to jako? My sme spali, trocha sme sa začali prebúdzaf, a zas spíme.

Štátna administrácia. Už gróf Julo Szapáry zamýšľal štátnou učiniť administráciu; jemu sa to ale nepodarilo. Bánffy tiež nič nevyviedol v tejto veci. Zvlášte neodvisliaci sú proti takýmto zákonným návrhom, ponevác samosprávu stolic vidia následkom soštátnenia administrácie v nebezpečenstve. Széll to chce previesť, on ale prv povolá tých najvzdelanejších a najsbhejších politikov na poradu, a až potom — snád keď už aj ministerstvo vnútra bude zaplunené — chce

tento úmysel svoj previesť. Ľudová strana nebude bojovať proti tomu.

Civilné manželstvo v Taliansku. Minister pravosudia v Taliansku predostrel už v senáte zákonný návrh o nutnom civilnom manželstve, jaké už aj u nás jestvuje. Biskupi vencilngskej cirkevnej provincie obšírny prípis poslali predsedníctvu senátu, ktorého prípisu hlavné body sú nasledovné: Ten zákonný návrh je nesrozumiteľný; uráža slobodu svedomia, ktorá každému občianovi príslúcha; uráža rovnosť pred zákonom; nenie potrebný; keby aj potrebný bol, v živote nemá žiadneho účinku. Veru tvrdý orech to bude pre vládu, odpovedať na všetky tieto body.

Vilem II. a Mikuláš II. Ruský cár Mikuláš II. v jaseňi sa má sísf v Bernstorfe s nemeckým cisárom Vilemom II. Švédsky kráľ Oskár z tejto príležitosti do tohože mesta v svojom kráľovstve ležiaceho povolal aj dánskeho kráľa Kristiana. Sídenie sa tých štyroch panovníkov je príčinou veľkého lámania hlavy zvlášte u zvedavých novinkárov, ktorí by všetkému radi vynašli a udali príčinu.

Stav obľahnutia v Rakúsku. Súkromá porada bola pod predsedom Thunom, na ktorej sa rozhodnúť malo v tej otázke, či sa má stav obľahnutia vyhlásiť v celom Severnom Česku. Jako iné pramene tvrdia, nielen Severné Česko, ale aj celé Rakúsko má prísť do stavu obľahnutia. Príčinou tohoto obľahnutia majú byť tie demonštrácie, ktoré sa ustavične konajú proti 14. §.

Štátna správkyňa školy Adela Nemessányi v Novom Sade nasledovné riadky píše v jednej zpráve: Horvoria síce, že len telo zomre, hmota sa do zeme dostane, duša ale čo nesmrteľná ďalej žije nám neznámym spôsobom. Aj viera učí, že zemský život je len prípravou k večnému životu, kde sa k večnej blaženosti sídeme s našimi vrele milovanými. Lenže kto je v stave nás o tomto presvedčiť? Kto vie, či čaká na nás dačo aj po tom, čo smrťou menujeme? Múdrostvie a viera ešte behom storočí budú vysvetľovať vec, bez toho že by uspokojujúcu odpoveď dali... Ďalej vysvetľuje, že nesmrteľnosť nenie iné ako pamiatka...

Tedy v Uhorsku v úradných zprávach správkyňa školy sa opováži proti tej najsvätejšej pravde nesmrteľnosti takto písať? Jako môže vyzeraf náboženská výchova detí v takej štátnej škole? Vyšetrovanie treba zariadiť proti takýmto osobám, aby sa aj iní nakarhali, a keď sami neveria, aby aspoň mládež nezbavovali viery. Veru pekne vyzeráme v Uhorsku.

Velsjazd nemeckých katolíkov v meste Nesse (Sliezsko) sa započal 27. augusta. Viac tisíc horlivých duší ta dorazilo. V tomto meste, kde je len 25 tisíc obyvateľov, má kat. robotnícky spolok 614, spolok majstrov 238, spolok katolíckych tovaryšov a učňov 240 členov. Atd. Kde sme my? Budapešť má okolo 600 tisíc obyvateľov, a tamejší katolíci nemôžu to o sebe povedať. Na tomto sjazde je hojne zastúpené nielen Nemecko, ale aj cudzozemsko.

Kardinál a prímaš-arcibiskup dr. Kl. Vaszary už zvolal biskupskú konferenciu na 14. septembra. Porada biskupského sboru má trvať jeden celý týždeň.

Niečo predbežného môjmu vnukovi rekrútovi, čo môže byť aj iným rek- rútom užitočné.

(Dľa A. Stolca.)

Piaty list.

Dlhépole, v auguste.

Ešte jeden hriech ti tu spomeniem, ktorý sa nie jazykom pácha, ale v listoch s perom; hriech tento nikde na svete sa tak nehemží, jako v kasárňach. Vec sa má takto: vojak dostane pokrm, že pri ňom dobre môže obstáť. Pre nedostatok dostatočného pokrmu žiaden vojak nepríde chudší domov na „urlaub“, nežli vtedy bol, keď po prvý raz bol povolaný do garnisonu. Naopak najviac vojakov predtým doma malo podlejšiu chovu, jako ju v stave vojenskom dostanú; tak na pr. pri mnohých vojakoch doma ani reči niet o tom, že by oni každý týždeň alebo každý deň mäso dostali, jako to v kasárňach dostanú. Zdravého a k jedeniu súčasného chleba v takom zbytku majú, že mnohý vojak z neho aj odpredá, alebo si ho ani nevšimne. Rúcho dostane z magazína vojenského, a čo si má zaopatřit menšie veci, k tomu mu postačí jeho „Löhnung“, keď s nim sporivo zachodí.

Nuž ale vojak z chudobnejšej rodiny vidí, ako iní cigary fajčia a kúra, ako si na pivo zajdú a nechajú si šmakovať. Toto je preňho pokušenie, prehrešíť sa proti siedmemu a proti štvrtému príkazu Božiemu, totižto rodičov svojich, ktorí ťažkou prácou a sporivosťou rodiny svoje udržať hľadajú, ako pijavica skrze svoje dotieravé požiadavky vycícať, aby mu peniaze posielali. Aby sa ale chudobní rodičia dobre zdierali nechali, tak ne jeden list luhársky a cigáňsky sa im napíše. Tak na pr. niektorý smädný vojak domov píše, že musí hladom mrieť, alebo že s kaprálom a feldveblom nie je k vydržaniu, keď mu kedy-tedy niečo neponúkne, alebo že si nové rúcho musí dať spraviť, a iné podobné nepravdy. Nuž ale všetko, čo od iných kros luhanie dostaf kto hľadá, je nie lepšie, jako krádež. Zlosť a surovosť v ohlade tomto už tak ďaleko išla pri niektorom, že niekedy vojak svojim odpísal, že sa zastrelí, keď mu nepošlú peňazi. Tu podotknem, že keď by to odo mňa záviselo, ja bych takého vojaka, ktorý sa rodičom takto vyhráza, položil na lavicu, a dal bych mu srdečných päťadvadsaf na jeho plátené galoty a potom na 24 hodín do „dunkel-sreštu“ pri vode a chlebe posadil, aby svojom zlostou rozmýšľal. Aká to surovosť aatočnosť, svojich rodičov a sestry alebo svoju ľubovú utiskovať a o peniaze orabovať, keď ani jesť čo nemajú, aby si tak ľahšie žiť mohol v hostinci pri pive

sedieť, cigarky kúriť, alebo z pýchy a rozprestierania sa kamarátom pivo platiť!

To je ale surové urazenie štvrtého príkazu Božieho: „Cti Otca i matku, aby si dlho žil na zemi“. keď vojak rodičov svojich oklame, aby od nich peniaze vyprešoval a bujnejšie žil, nežli žijú doma otec a bratia. Mnohý vojak snáď už aj preto nemal dlhého života, gulka olovená mu ho ukrátila, lebo surovo prestúpil štvrté prikázanie Božie, čo by ho inak snáď prozreteľnosť Božia bola zachovala.

Ešte chcem niektoré veci podotknúť: nezačínaj si žiadne frajerkárstvo v meste tvojho garnisonu. Odhliadnuc od nebezpečenstva do ťažkého hriechu upadnúť, takéto frajerkárstvo vojakovi dvojnásobné zlé prinesie. Je-li on statočný, tak ztratí skrze to svoju slobodu, lebo skrze sľubovanie sa ožení so služkou, alebo s kuchárkou, je potom hatený druhú si vziať, keď si roky svoje odsľúžil. A potom čo povedia k tomu rodičia a sestry a bratia, keď by on chcel z mesta domov taký ľahký tovar dovieť? A keď také osoby k tomu ešte aj nemajú žiadneho majetku, a zalúbený vojak sa s takou sosobáši, tak obidvaja za celý život svoj do biedy upadnú. Keď neskorej prídu potom deti, alebo nemoc, alebo žiaden zárobok, vtedy je k očakávaniu len núdza a bieda; vtedy ale aj to najtrpkéjšie obanovanie to nepreinačí. Keď ale vojak len nakrátko si začne milkovať a trajerkovaf, a po vyslúžených rokoch sa odoberie od kasárne, a osobu takú nechá sedieť a neskorej si inú vezme za ženu, tak sa dopustí takého „huncútstva“ a zlosti, ktoré mu veru žiadneho zemskeho požehnanja neprinesú a vo večnosti sa mu na rováš napíše.

Keď dôjdeš na „urlaub“, nevystatuj sa, nepýš sa, nevychvaluj sa, lebo takéto chválne tlčhuby sú ošklivé pred rozumnými ľuďmi, a ošklivé v očiach Božích — jak smiešno je to, keď niektorý „urlaubnik“ v dedine svojej, vypína sa a nadúva a chodí ako by už najmenej kapitánom bol, a jako by ostatní ľudia, čo si sami kupujú šaty, proti nemu len „bagažia“ boli! Samochvála a grobianstvo sú nie čnosti, ale seba špatenie. Keď ta volakde dajú do bytu, tak buď spokojný s tým, čo ti ľudia predložia. Mnohým rodinám veľmi ťažko padne vojakov chovať; tak ku pr. obyvatelia najviac dedín nemajú na stole mäsa celé týždne alebo mesiace, a predsa niektorý vojak žiada každý deň mäso od nich. Zvlášte v čas vojny nemôže sa tak viesť dozorstvo nad vojakom, jako v kasárni. Medzi takýmito okolnosťami vojak kresťanský nebude ľuďom farchu einkvartirovania ešte ťažšou robiť a mrmlať alebo zlorečiť, keď dľa žiadosti nenajde všetko. Keď sa sv. Jána Krstiteľa pýtali vojaci, čo majú robiť, aby spasení boli, a ako sa majú držať, on im

odpovedal: „Žiadnemu nerobte násilie, krivdu, a spokojní buďte s vaším platom, s „lehnun-gom“, toto ešte aj podnes má platnosť tak, ako malo pred 1800 rokmi. To je vôľa Božia, aby vojak bol spokojný s tým, čo sa mu dá, a šetril iných, zvlášte v čas vojny, kde on ľahko do pokušenia príde, že svedomie ztratí, a mnoho si nerobí z majetku, z tela a života bližného, a sa ťažko prehreší proti prikazom Božím — a vo vojne s hriechom upadne do rúk živého Boha, ktorý telo a dušu zahodí do ohňa večného.“

K závierke chcem tebe a mladým ľuďom, ktorým už čas prichodí do uniformy sa hodiť a čákov na hlavu si vložiť, ešte jednu pravdu na srdce položiť.

Stav vojenský sám v sebe na žiaden pád nie je pre dušu nákazlivý. Veľký počet a množstvo je statočných, kresťanských mužov, ktorí volakedy vojakmi boli. Až po dnešný deň sa stáva, že mnohí ako vojaci takú pobožnosť v srdci zachovávajú, že neskorej do kláštora vstúpia, alebo kňazmi zostanú, ba aj výtečných biskupov najdeme, ktorí predtým k stavu vojenskému patrili. Tak na pr. nebohý biskup z Mainzu Ketteler, horlivý to biskup, bol predtým husárskym officierom. V prvých časoch kresťanstva nielen mnohí vojaci mučednícku smrť trpeli, keď ich nútli zapreť svoju vieru kresťanskú, ale jeden celý oddiel vojenský, pozostávajúci zo 7000 mužov, s ich kommandantom svätým Mauriciusom, nechal sa zabíť, lebo nechceli bohom falšným obeťu prinášať. Generál Tilly, ktorý vyše 30 bitiek vyhral, bol tak dobrým kresťanom, že nikdy sa neopil, ani ženskej nedotknul, ani nezahrešil, a denne viac nežli za hodinu sa modlieval (kňazský breviár). Princ Eugen, ktorý Turkov z Uhorska vyhnal, nosieval pri sebe vždy ruženec (pátričky); jeden raz pri paráde mu z vačku vypadol ruženec, keď si ručník vyťahoval. Aj o generálovi Radeckom sa hovorí, že ruženec pri sebe nosil, aj do vojny s ním išiel. Sväté Písmo nového zákona dva podivuhodné príklady nám prednáša, ako v stave vojenskom najkrásnejšia pobožnosť sa môže dariť. Koľko ráz kňaz obeťu omše sv. koná, pred sv. prijímaním tri razy hovorí slová tieto: „Pane, nie som hoden, aby si vstúpil pod strechu moju, ale len riekni slovom, a uzdravená bude duša moja.“ Podobne milliony katolíkov, keď idú ku sv. prijímaniu, hovoria slová tieto. Tieto slová mu ia zvlášte milé byť pred Bohom, že to On tak sporiadal a cirkev nariadila, aby sa ony nahlas pri službe Božej hovorily. A kto-že povedal po prvý raz tieto Bohu milé slová? To bol vojak: stotník alebo kapitán z Kafarnaum. Podobne vypráva sv. Písmo, že prvý pohan, ktorého sv. Peter na zvláštny rozkaz Boží o kresťanstve poučil a po-

krstil, tiež bol vojak: kapitán Kornél. Sv. Písmo o obidvoch hovorí, že bohabojní mužovia boli.

V čas pokušenia utiekaj sa k viere, keď ňa napádať budú: hnev, nenávisť, nečisté žiadosti, pýcha, netrepezlivosť, lenivosť v službe Božej. Choď v prítomnosti vševedomého, všade prítomného Boha, myslí na súd, ktorý nasleduje po smrti, modlievaj sa každý deň, myslí mnoho na Boha, hľad s kamarátmi obcovať, ktorí sú smýšľania kresťanského, navštevuj služby Božie, a choď ku spovedi častejšie. Pozri, sú officieri a vysokí dôstojníci vojenski, ktorí často pristupujú k sv. prijímaniu. Takým malým unovaním zachováš si dušu svoju. Pri konci života tvojho budeš môcť aj ty povedať, jako sv. Pavel, tento vojak Pána Ježiša: „Bojoval som boj šľachetný, dokonal život, vieru zachoval. V ostatnom očakávam korunu, ktorú Pán sudca spravdivý v tom dni udelí.“

Nezapomínaj na toto naučenie a uvidíš, že aj v tomto stave je sladko Bohu slúžiť.

S Bohom do videnia!

Tvoj

báci.

25-ročné jubileum volebného práva môjho.

(Dokončenie).

Chcem ďalej hovoriť, dľa matriky a našich armálesov zemianskych ja sa volám Arpád Chocholáčy de Kis- és Nemes-Otrhánka — lebo sme vždy mali slamené strechy otrhané — včul naše hniezdo zemianske volajú Rongyos-Sztriczze (strechy), a vo volebnom lajstri ma z liberálneho omylu napísali, že Mišo Vritkoláčy! No to už musí pobúriť krv zemiansku! Nielen volebné právo, ale aj meno ešte na posmech obrátiť! Naše armálesy pochádzajú ešte od kráľa Šalamona, ktorého tiež pre akúsi voľbu zavreli do vyšehradskej veže, a tam stojí familiárne meno naše Chocholáčy a nie Vritkoláčy. Protestovanie moje neosožilo nič, odpoveď znela, ako Pilátova: čo som písal, to som písal. Vyhľadal som našu pečiatku zemiansku — lebo armálesy sme už nemali, myši nám to na povale v truhle roztrhaly a zožraly —, v pečiatkovom címeri sme mali odznak zmužilosti, sily a ducha vojenského, totižto „stojacieho leva so strielkou“, tu mi jeden stoličný pán povedal, že to nenie originál, to volajaký cigáň vyrezal, a to zle, že v tom našom címere stojí „mačka s portvišom“, že ma ešte pre takéto falšovanie a neoprávnené užívanie címeru môžu zavreť! Ejne, az ebadta mačkáját iš! Nechal som všetku appellátu, ale som sa pošušky tešil, keď mi premenili meno, že ma v

porciovej knihe nenajdú viac, aspoň nebudem porcie platíť. Ale po voľbách ma veru našli, už vtedy som bol zase Arpád Chochoľáča.

Musel som sa s tým potešiť, že šťastie naše je, že pozemková kniha nič nevie o našich pozemkoch, lebo jaká by to bola hanba pre nás, keď by nás boli dali odpredať a boli by bubnovali, že sa bude predávať kuria Miša Vritkoláča, na naše štyri vrby kurialne, pod ktorými cigáni klince kuvali, sme nežiadali reposíciu, lebo cigáni nevedia reponovať, ale vyrabovať, a tak sme sa útrat zbavili.

V rajeckej doline mám ešte jedného brata menom Zoltán Chochoľáča; aj tomu skrátili meno pri poslednej voľbe, že Šimon Havkáčy! To je len protizákonná vec, aby nás zemanov volali Havkáčmi! On si meno toto podržal, myslel si, že nemusí krčmárom platíť dlhy, lebo v ich knihách stál menom Chochoľáča Zoltán, a pretože súd odmrštil žalobu krčmárov pre falošnú identifikáciu osoby, meno Havkáčy podržal aj pre svojich potomkov, ktorí sa všetci Havkáčmi včul nazývajú; krčmári chceli tak spraviť, ako to Angličani robia, ináč píšu a ináč to vyslovia, na pr. keď Angličan napíše „služny“, to potom číta že „kacomaco“, z čoho Zuluakfri vzali meno svojmu šefovi „Cetevájó“. K tomu ma ešte aj o 20 rokov mladšieho spravili, aby moja šedivá hlava sa s lajstrom volebným nesrovnávala, no už nepoviem keď by to boli našej Aranke alebo Piroške, ktoré sú už staré panenky, tak po jednej desiatke z rokov odpísali, nuž tým by to tak ako aj každej ženskej milé bolo bývalo, mne ale nie! A odtedy sa veľmi hnevám na také volebné matrikárstvo, ktoré sa ani len napraviť nedá. Vzдор tomu s takýmto pofušovaným menom a vekom, ako statočný občan, prišiel som na miesto voľby, tu ma hneď napadne jeden koňský doktor, doktor Kúsala, a s druhej strany doktor Hovádo, čo hovädá inšpiciruje a zaručali na mňa preč „fon dá“, rendelet je, že ani kach koňský, ani slinačka volská sa nesmie roznášať, a ostatné kone a hovädá inficirovať! Proti takejto surovosti som protestoval, že ja som nie kôň, ani vól, ani kachu, ani slinačku nemám, že som maďarállampolgár a volič a peši som prišiel, na čo doktor Hovádo zkríkol: čendór, dala mu s kholbou na chrbát koňský pas! Jedno slovo „hátra“, už som mal pečať na chrbáte — aby ma ale voláky nepovolany lapaj zase neodtislul, stal som si k boku jedného kaplána, ktorému jakýsi rendezó, miesto kokardy mal krivý nos za úradný odznak, meno jeho som sa neskoršie dozvedel, že to bol Júkef, bašibozuk volebný, ktorý s tým najliberálnejším úmyslom stupil na otlak toho kaplána, aby sa tak skorej bitka stala, alebo aspoň zvada a voľba sa čím skôr liberál-

najsie skončila. Rozumie sa, že kaplán miesto otlaku nemal na nohe krkošku, a preto aj od boľasti zkríkol, na čo Júkef volebný úradný bašibozuk zkríkol: hizgathás! lázhadás! herösak! Vlast sa nachádzala v nebezpečenstve, zabnali nás preč! Ponevác ale celý deň o hlade a smáde sme stáli obklúčení vojskom a ničoho kúpiť sa nedalo a predať nesmelo, smiloval sa jeden opravdivý „Samárritán“, poslal nám jeden sud haringov bez chleba a bez vody — haringy sa chytro minuly, ale od smádu sme skoro zahynuli, až konečne na veľký krik nás von vypustili, vody si na potoku zapíť a ohnivú žižen utísiť; ale viac nás do mesta nepustili, medzi ktorým časom sa voľba už aj bola skončila bez nášho hlasovania. A tak sa haringový figel tomu hazafikovi podaril, a nás s posmechom všade prijali, že: „blahoslavení, ktorí lačnejú a žižnia pre spravodlivosť. lebo oni nasýtení budú!“ Rozumie sa, že liberálnym spôsobom, ba ešte aj dubové listy za širákmi čo sme mali, nám postrhovali, že filloxeru roznášať nedovolené. Na náš protest, že to nie je viničov list, lebo u nás len zemiaky sa rodia a nie víno, a že Englovému vínu, ktorého si chceme u Rifky zapíť, filloxera nemôže uškodiť, lebo nenie z viniča.

Odvolávali sa na rendelet filloxerový, a tak sme odišli s našou dubovou filloxerou všetci preč. Len jedného nášho občana zemana podržali zatvoreného, ktorému na silu chceli naďisputovať, že má „trachomu“ — egyptskú tmu v očiach, tento rozhorčený povedal: Áno, mám, ale len na jednom oku za chrbátom, až chcete vidieť, ukážem vám, aby ste sa presvedčili. Nuž za tú pravdu ho zavreli.

No vidíš, Augustínko, tebe sa zošklivily liberálne paragrafy, exšplikované s lieskovicou, a mne zase sa zošklivily s kolbou žandára na chrbáte vyjadrené, a odtedy čo ma tam udžugali do prs a do chrbáta, kašlem „za právo, za pravdu a za zákon“ — a túto udalosť treba nám obidvom zasláviť, lebo dnes je 25-ty rok môjho volebného práva. Zapíme si na zdar a na statočnejšie voľby budúce: nech Boh živi ľudovú stranu, ktorá lační a žižni jako každý dobrý vlastenec, ktorému blahô ľudu a vlasti na srdci leží, za pravdou, za právom a za zákonom. Nech Boh živi všetkých bojovníkov kresťanských zásad!

Janko Chorľavý,
volič.

BESEDNICA
Búrka.

Huhle víchor, pnú sa mračná,
hrom za hromom liece,
v chráme Božom na oltári
trbliecu sa sviece.

V chráme Božom pred Kráfovnou
krásnych lalíj, ruží
v tleskoch, bleskoch, o poltme čierňav
mladík omšu slúži.

Zúri rachot, šustí prival,
chvie sa tlupka, vzdychá;
z útroh kňaza pred Matičkou
vre pobožnosť tichá.

Buble oblač, pália strely,
zavše na mžik zhasnú . . .
Bože, Bože! ach, ukoj hnev,
odhaľ tvárnosť jasnú!

Zase praskot, ostrý durkot
zduní v prudkom daždi;
k pozdvihaniu blinká zvonček,
počesť vzdáva každý.

Znova zhučí, znova treskne,
loď osvieti Pána.
Mráz prechádza plachým srdcom,
ľud desom šij skláňa.

Završí žrec svätú obeť,
prosná zhrmí pi seň:
Odvráť Kriste strašnú búrku,
odchýľ ducha tieseň!

A utuhnú divé hromy
a lej skrotne tuhá
a vybluskuje smavé slnko,
objaví sa dúha.

Dlhomír Poľský.

L'udská pýcha.**IV. Socialista.**

Haviarnik a občan Hubák vyšiel na kvetnú nedeľu
odpoludnia, práve keď druhí kresťania na litanie sa po-
náhlali, na polo vyzlečený pred svoj domček, ako bol
od obeda vstal, a špáral si s drevcom pozostatky ze-
miakov z deravých zubov, sta by aspoň 2 kilá mäsa
bol zjedol. Rozkročil sa, vyňal novinky „Opravdového“
a dal sa do čítania, aby ho ľudia videli.

Bol ducha sociálneho, čili takéhoto hesla: „Čo je
čie, to je moje, a čo je moje, s tým druhý má pokoj.“
Závisť, bezočivosť bývaly jeho čnosťami, jedenie a pitie
jeho modlami. Veľkých očí bol a tými blýskal na domy
a role boháčov, do kňazov že zaľúbený bol, kto by o
tom cheľ pochybovať. „Rovný rovného si hľadá“, to
poznať i z toho, že jemu lahodil hlas „Opravdového“,
ktorý zvlášte o kňazoch anjelským hlasom káže. (Nech
mu Pán Boh chuti neodníma.)

Pokochajúc sa tými poučnými novinkami, pochválil
sa pred celou obcou, že on novinky číta a do kostola
ísť — nepotrebuje. Obliekol ale i on potom kabát, na-
pchal fajku porcelánku a bral sa k Poprdákovi (s od-
pustením).

Do kostola nechodieval iba pod Bánffym pred
voľbami, či kňaz nebúri ľud proti terajšej politike. Ho-
vorieval: nedeľa je deň odpočinku; do kostola pre oblie-
kanie a jedenie času nemám. Do krčmy však mal, bár
sa i tam napracoval dosť. Býval dobrým rečníkom. V
krčme mával prvé i posledné slovo, a ako hlasne škre-
čal, rukama hádzal, pot s tela utieral, ako by len šachtu
pre mrtvých bol kopal. Ale i v kolkárni vynikal. Je-li
počasie priaznivé večer, i do 11. hádže, div že kosti
z hnátov mu nepovyskakujú. Potom začína zase hrať
karty. Tam zase päste a nechty trpia, až mu časom i
krv vyteká. Fajčí, fajčí, popíja si, a ver kto takúto mo-
zelnú prácu v nedeľu vykonať vie, musí od pevných
rodičov pochádzať . . .

Náš občan Hubák putoval teda do nedeľnej robot-
nice. Bolo tam však ešte prázdno.

— Nazdar! pozdravil krčmára, — ako sa vedie?

— Ach, vítam vás, pane Hubák, moja úcta vám!
strúhal krčmár poklony. — Dobré štajnbrucherské máme,
môžem-li doniesť sklenku?

— Čo som ja skleničár z Horniakov, abych po-
háre po svete nosil? Doneste veľký krigel, lebo po mäse
mám žízeň. Však som neprišiel sem hrdlo sušiť, ako
haring, alebo kožku zajaca. To už nie; a preto počujte
ma, čo spievam: ži--i--i--i--iž--nim, fahal to posmešne,
ako v pašiach.

— Výborne, pane Hubák, výborne, smial sa krč-
már. Dnes práve išiel som okolo katolíckeho kostola, a
naš organista práve takú tak fahal . . . Tak nech sa
ľúbi, tu je pivko. Ako to vy len dobre viete zaspievať
a po ňom opakovať, bol ste i vy tam?

— Nebol, lebo vám povedať musím, ja preto do
kostola nechodím, lebo ja si i sám doma zaspievať
viem. Viem dobre, že kvetná nedeľa je a tak i pašie
sa spievajú, však ich viem nazpamäť.

Krčmár sa usmial, obrátil sa k oknu a povedal:

— Hľa, hľa, pozrite, ide pán baron Stummer, a
má zase nové kone. Ach, je vám to krása!

Hubák pristúpil k oknu a zaškripal zubami a
mrmlal:

— Len 24 hodín kebych mal moc a vládu v ru-
kách, nejazdil bys na nich . . . Ale dá Boh, že príde

čas i na to . . . Chytil krigel, potiahol si náležite a do-
ložil: — Áno, aj na teba príde rad, krigel. Nebudeme
stále otrokami, chceme byť aj my majetnými páni, a
aj budeme. V Rusku pánov aj dynamitom pustošia, aj
my nemusíme byť staré baby . . .

— Pán Hubák, volal krčmár, — takýchto rečí
nevratte! Predo mnou môžete síce vraveť čo chcete, —
viete, že som hostinský a čujem-nečujem, vidím-nevi-
dím; ale jesú tu druhí, keby vás počuli a vás podali,
budete mať opletačku . . .

— Ja opletačku? A myslíte, že sa bojím? Viem
dobro, čo hovorím, a zastávať vždy budem sociálne
zásady. Ešte krigel! To by bolo pekne, aby sme ne-
mohli hlasite vraveť . . .

— Vraveť, hovoriť smieme, utišoval ho krčmár, —
ale kričať nie! Čo ste dnes taký nakvasený? Inokedy
tak skoro nekričievate.

— Čo bych bol nakvasený! Nie som! Ale vy nič
neviete, len starý talmud čítate, a preto by ste ani ne-
pochopil, kebych vám vykladal dľa tuná „Opravdového“,
ako páni a zvlášť kňazi veľké statky majú a bez všet-
kej, rozumejte, bez všetkej roboty a práce žijú, len sa
v zlate a dukátoch kúpajú a váľajú . . . To sú noviny,
hej! To je jadro pre nás.

— Prosím vás, nekričte. Tamto idú susedia. Ba
i žandári sú na blize.

— A čo mi je po nich. Som občanom ako oni.
Že nemám roli, nemôžem za to! Nezdedičil som ich.
Kebych bol zdedičil, mal bych tiež!

V tom vnišlo niekoľko susedov do nálevny. Hubák
kričal veselo, práve ako sa to v nedeľu, deň to Pána
svedčí:

— Lahko je robiť pána, keď tatko nagazdoval;
ale kto nemá ničoho, než dve ruky a zdravú modlu
žalúdok, tomu je inak . . .

Prisažný Brázda prvý vnišiel, pozrel na rozkvase-
ného Hubáka a riekol mu chladno:

— Vy ste tuná? Pán rychtár vás čaká.

— Čože mi chce?

— Máte zaplatiť daň. Zaplatili už všetci, len vy
ešte dlhujete.

— Daň?! Akú to zase daň? Však sem onehdy
platil. Tie dane ma ešte utrúpia. Kdeže vezmem na ne?

— No, však vám nie je tak zle, smial sa pri-
sažný. — V hostinci prvý, v kostole posledný, slovo
tuto vediete prvý, posledný ztadeto sa tmlíte, budete
mať i na daň . . .

— Pán hostinský, je tuná kostol alebo hostinec?
metal sebou Hubák.

— Čo nevidíte, že hostinec?

— Tedy zakážte tuná kázať! Prišiel som k vám,
abych sa zabavil, posilnil, a nie preto, abych žoltáre
počúval. Rozumiete? Tuná je verejný hostinec a každý
tu prítomný je i seberovný, a ja prosím ticho, nech
ma nikto nevyrušuje . . . Chcem pohár piva v pokoji
vypiť . . .

* * *

Tu snád niekto si pomyslí, že pýcha, hrdosť len
s bohatstvom kráča; taktó však vidno, že pýcha vo
všetkých stavoch ľudstva sa nachodí. Ale tak, ako nie
sú všetci robotníci pyšní, tak zase nie je každý roľník,
každý úradník a kráľ hrdý. Je vsade žito i kúkol, sme
a ostaneme v každom stave ľudmi.

Preto sa nevynášajme nad seba, a žime každý v
tom stave, do ktorého nás láska Božia postavila, po
kresťansky: poslušne, príkladne a spravdive, a pamä-
tajme, že sme len na chvíľu kráľom, na chvíľu páňom,
majetníkom alebo sedliakom. Konečne tá príde s tou
kosou a srovná všetky naše hlavy — a zvlášť tie pri-
vysoké — do rovna.

Podáva Ján Klauček, učiteľ.

Cisár Vilem Spojené Štáty má navštíviť. K to-
muto cieľu osobitná loď má slúžiť, ktorá zakaiaľ nebude
hotová, cisár Vilem nepôjde do Ameriky.

Čierna Hora a Turecko. Panovník Čiernej Hory
Nikita s manželkou a kniežatom Mirko v Carihrade
navštívil tureckého cisára. Zakaiaľ vzdialeným bol, dedič
tronu Danilo ho zastupoval doma. Jako časopisy tvrdia,
cieľom tejto cesty a návštevy je dostanie požičky, ku
ktorej prostredkovaním sultána má prísť. Zakaiaľ Nikita
v meste Carihrade sa zdržoval, radil sa i o tom, ako
by sa malý najlepší do poriadku doniesť hranice jeho
krajiny.

371 nábožných duší sa súčasťilo na ludskej púti
tohoročnej.

Svetová výstava má byť v Ríme v r. 1901. Me-
šťanosta Ríma už predostrel plán výstavy minister-
skému sboru.

Z biskupsta spišského. Pavel Szmrecsányi, spišský
biskup dňa 17. augusta Jána Horváth a Eugena Papp
za kňazov vysvätil; dňa 17. septembra zase v spiš-
skom Kežmarku sviatosť birmovania bude udeľovať.
Ján Richter, kaplán v Belej, veľko-veskú (Orava) faru
dostal. Vendelin Schvarcz, kaplán v Hruštine preložený
je do Liptovského Sv. Mikuláša do Hruština poslaný je
Eugen Papp.

Ludová strana vo Spiši na Sivejbrade (pri spiš-
skej kapituli) dňa 10. septembra veľké ľudové shro-
maždenie bude vydržiavať. Spišskí bratia berte na
ňom v čím väčšom počte účasť.

Statočný mladík. V Temešváre hospodár Karol
Sedlaček ztratil peňažný mešec s obsahom 880 zl. Čo
keď zbadal, hrozne bedákal a narietal, na čo sa veľa
ľudu sbešlo. Naraz príbehne mladík obuvnícky pomocník
Edvard Korb a zavolá: Neplačte, tu máte tie peniaze!
Sedlaček mu dal 10 zl. čo náležné.

Uhorsko má 17 millionov 650 tisíc obyvateľov. A
títo obyvatelia vydajú ročite 175 millionov zlatých na
liehové nápoje. Na jednu hlavu padne 52 litrov. Predsa
sme len vífazi my Uhri, keď je nám ročite toľký lieh
(alkohol) potrebný.

Dva nákladné vlaky sa srazily v nedeľu pred svi-
taním vo východnom nádraží v Budapešti. Deväť vozňov
navnivoč vyšlo.

Púf do Vacova. 10. sept. ráno o piatej čili vo sviatok mena prebl. P. Marie pojdú hlavnómestskí veriaci slovenski v čas ráno z jozefovského chrámu do Vacova na púf, a síce po železnici. Kto by mienil účasť brať na tej púti, nech sa hlási do 8. septembra u spevára Vincenta Jonec v Budapešti (VIII. Óriás u. 17). Cesta ta i nazpät 60 kr. stojí.

Egyptská literatúra. Po Europe panuje ten náhľad, že je v Egypte veľmi slabá literárna činnosť, menovite že je málo časopisov, lebo že niet nadostač čitateľov. A predsa periodická literatúra nie je tak veľmi slabá a rozprestiera sa na všetky odvetvia. Vyekodí tam asi 100 periodických časopisov, medzi nimi 30 politických (jazykom arabským a 22 v európejských jazykoch. [Zábavných a vedeckých je 10 arabských a 3 európejské]; a arabský a 1 európejský školský časopis, 3 medicínske a 6 náboženských mesačníkov, tieto všetky v arabskom jazyku. Vzdor živému obchodu má Egypt len jeden obchodnícky časopis, ale za to 2 arabské dámske časopisy. Humoristických časopisov majú 11, a síce 9 arabských a 2 európejské. Čo týka sa jazykov európejských, závidia tam francúzsky a anglicky; okrem toho sú grécke a nemecké časopisy, jeden turecký, a jeden perský. Niektoré z tých časopisov majú divné pomenovania, ako na pr.: „El Hadaya“ (Darý), „Ainen el Mazlun“ (Oči potlačeného), „El Mussad“ (Huba šťastia). Obchodnícky časopis volá sa „Maymun“ (Opica). Humoristické majú mená: „El Bagla“ (Mulica), „Homaret Moniati“ (Milovaný osol) a p.

Pračka dvoch sudcov. Špatný výjav odohral sa v Segedíne. V jednej krčme pokili sa dvaja okresní podsudcovia. Béla Batta a dr. Aurel Bersán už od dávnejšieho času sú v hneve a pred tromi dňami mali aj súboj, pri ktorom Bersán dostal ranu na rameno, ktoré ešte podviazané musí nosiť. Týmto súbojom však ich spor nebol vybavený, lebo nasledoval ešte väčší skandal. Podsudca Bersán sedel v hostinci vo väčšej spoločnosti, tu naraz vstúpil dnu Batta úplne spitý a vrhnu sa na Bersána a počal ho biť. Bersán nevládal sa brániť, lebo mal rameno podviazané až konečne v jeho spoločnosti sediaci páni priskočili mu na pomoc a Battu odsotili. Jako čik spitý sudca robil potom taký krik, že museli ho policajti odviešť z hostinca. Brutálne napadnutý Bersán podal proti Battovi trestné oznámenie a aj polícia zaviedla proti nemu vyšetrovanie pre spáchanie verejného skandalu.

Mor v Portugalsku. Mor sa v Portugálii šíri. Posiaľ len v prístavnem meste Oporto konštatovali túto hroznú epidemiu, ale teraz už aj v samom portugalskom hlavnóm meste, v Lissabone počína brať obeť. Aspoň taký chýr došiel z Washingtonu. Lissabonský konzul Spojených štátov totiž oznámil svojej vláde, že v hlavnom meste Portugalska už päť ľudí ochorelo na indický mor. Susedné Španielsko, ako známo, už všetko vynaložilo, aby postavilo hranicu šíreniu sa pestisa a tento príklad zaiste nasledovať budú aj všetky ostatné štáty v Europe. Dľa jednej novej zprávy, v Oporto zas tri osoby ochorely na mor a jeden chorý zomrel. — Talianske vrchnosti, ako z Rímu oznamujú, nariadily prísne ochranné poriadky proti všetkým z Portugalska prichádzajúcim loďam a cestovateľom.

Najstarší strom na celom svete má byť cyprus pred chrámom Santa Meria de Tule, neďaleko mesta Oajaca v juhozápadnom Mexiku. Botanik Decandole mal ho za 6000ročný; ale iní znalci dávajú mu len 2000 rokov. Už Ferd. Cortez pri dobývaní Mexika roku

1519. ležal pod ním v tábore a ztrávil nepokojuú noc; preto aj nazvaný bol Arbol de la noche triste (Strom smutnej noci). Bar. J. W. Müller, ktorý r. 1857. tie kraje navštívil, hovorí, že vo výške 1'6 metrov nad zemou mal 30'8 metrov v objeme, asi 10 metrov v priemere; výška jeho bola 36 metrov; objem koruny vo výške 8 metrov nad zemou mal 160 metrov. Obrazy jeho terajšie predstavujú ho už čo sboreninu sibe ale zato predsa je ešte vždy predmetom obdivu.

Čo stojí (jed n výstrel z dela? Človek ktorý nemá základnej vedomosti, len tolko vie, že obrovské vojská Europe hroznú peniaze trovia z halierov daň platiaceho ľudu. Že tieto „hroznú peniaze“ na akú veľikánsku summu sa sbehnú, o tom si len ztedy môžeme utvoriť nejaký pojem, keď zvieme čo stojí jeden výstrel z dela. Na jednom tisíc tonnom námornom výlečnom parníku sú toho času najväčšie smrtiace nástroje. Jeden výstrel z takéhoto dela stojí: 400 kilogr. pušného prachu 1140 zl., 9000 kilogr. fažký náboj 1305 zl. k patrónu potrebný hodváb 51 zl. Teda jeden výstrel z dela stojí nie menej ako dvetisícštyridesiatšesť zlatých, keď netrafi! A keď trafi — ešte viac!

Púf. Od vys. dôst. a nadosvieteného Card. a Prímáša Ostrihonského v roku 1884. výlučne pre budapeštianskych duch. otcov Františkánov dovolený púf zase znovu sa pohne do

Veľkého Maria-Cellu

a síce bez. roku 5. septembra ráno, so západného (rakúskeho) nádražia na osobitnom vlaku.

Všeobecná žiadosť nábožných veriacich je, aby v roku 1896. zanechatý mariacelický púť z chrámu duchovných otcov zase znovu započatý bol. Vidiac teda tento spasiteľný cieľ, ktorý veriacim k rozmnoženiu nábožnosti slúži, s radosťou započneme tento pred tromi rokmi zanechaný púť už tohto roku.

Oslovujeme teda všetkých marianských čitateľov, aby použili túto príležitosť a hromadne sa súčasťili na tomto púte, ktorý sa veľ zнову pohne na to zázračné miesto, do

Veľkého Maria-Cellu.

Karty na železnicu, omnibusy a vozy sú k dostaniu každodenne od 10. augusta až do 3. septembra.

Programm na žiadosť vďačne pošle p. Koloman Mészáros, býva Budapest, IV. ker., Ferencziek-zárdája.

Prev. pp. kňazov, ktorí sa k nám pripoja, prosíme stolu a superpelliciu, ak možno, so sebou doniesť.

Pútnici, ktorí sa nám pripojíť chcú, nech sa do 1. septembra hlásia a peniaze poštovou poukážkou do Budapešti pošlú, aby sa železničné karty a iné potrebnosti zavčasu obstaraf mohli.

Budapešť, 3. augusta 1899.

Z nariadenia predstaveného kláštora

Irén Majzon, Koloman Mészáros,
kňaz ostrih. biskupstva. kňaz rádu sv. Františka, hl.
vodca a riaditeľ provodu.

Jozef Pes, spevár.

 DOPISY.

RUŽOMBEROK, 23. aug. 1899.

Preslávnny Pán Doktor!

Keď Pán Ježiš po tejto zemi chodil, medzi iným aj toto povedal: „Mám aj iné ovce, ktoré sú neni z tohoto ovčienca, i tie musím priviesť, a hlas môj slyšať budú.“ On tedy hľadá ovce, t. j. duše, aby ich do ovčienca svojho doviedol. Toto činí aj teraz. Hľadá ovce, ktoré poblúdily, a keď ich nalezne, prinesie ich do zahrady svojej t. j. do cirkve katolíckej, ukáže im tam ten najbujnejší pašienok t. j. dá im príležitosť, aby Ho v chráme navštivovaly a Božie slovo do srdca svojho zasial si nechaly, a aby sv. sviatosti užívali. To učinil ten dobrý Pastier náš tu v Ružomberku, keď vytrhnul z viery židovskej svoju vyvolenú ovečku, vzal ju na ramená svoje a doniesol ju k neveste svojej, cirkvi katolíckej, a odovzdal ju jej, aby ju opatrovala, dokiaľ si ju k sebe nepovolá. Táto duša menovala sa: Betka Pollaček (pri sv. krste dostala meno: Anna). Sviatosť sv. krstu dostala 24. aug. ráno a to z rúk d. p. Jána Brissáka, tunajšieho kaplána, ktorý ju už dlhší čas vo viere Kristovej vyučoval. Pri týchto obradoch assistovali pp. klerici Ján Szneider a Viktor Milán. Krstnou matkou bola v. e. p. Anna Plaveczká. Veľmi prenikavé bolo, keď tá novopokrstená, ktorá bola jako mladucha oblečená v chráme na zem na tvár padnúť musela (lebo tak je naložené učiniť pri krste dospelých), aby tak v pokore svojej pravého Boha tam v chráme bydliačeho uctila a Jemu sa klaňala. Mali vtedy Anjeli radosť a to väčšiu, nežli nad deväťdesiatdeväť spravodlivými, ktorí nepotrebujú pokania. Známo je nám, že vo sv. krste sa odpúšťajú všetky hriechy, a preto novopokrstená pristúpila bez sv. spovedi (ktorej jej nebolo potreba, lebo už skrze krst bola od všetkých hriechov očistená) ku stolu Pána a prijala Božia Telo od p. Brissáka, ktorý potom po sv. krste sv. Omšu slúžil.

Pri tejto príležitosti vyzývam et. čitateľov, aby sme sa radovali, že sme sa my v lone pravej cirkvi Kristovej narodili, a aby sme Jemu za toto veľiké dobrodenie vrúcne vďaky vzdávali, lebo hľa, my od našej maličkosti požívame milosti cirkve katolíckej. Však ale hneď sa nás spýta svedomie, či poslúchame cirkev sv. matku našu? Či vyplňame sľuby naše, ktoré sme pri sv. krste složili? Na tieto otázky každému svedomie odpovie.

Len počítavajme cirkev našu, ktorej jako matke oddal nás náš Otec. Pán Kristus a zachovávejme Jej prikazy, pri tom ale nešanjme žiadne práce, skrze ktoré by sme inovercov povzbudili k vstúpeniu do pravej cirkve Kristovej; rozpomenúť sa na slová sv. Jakuba apoštola: „Bratia moji, jestli by kto z vás zablúdl od

pravdy a niekto by ho odvrátil, má vedieť, že kto by odvrátil hriešnika od cesty bludu jeho, vyslobodí dušu jeho od smrti a prikryje množstvo hriechov.“

Marian.

Z TIROLSKA, 13. augusta.

Dôstojný Pane!

Studenú vodu som hľadal, a tu som ju našiel v Brixene, v Rakúsku, blízko Italie, ako keď by u nás v našej milej vlasti nebolo dosť studenej bystrej vodičky. Viem — je; ale aj ľudia sú väčším dielom studení. Ja som spolu aj dobrých ľudí hľadal; cheľ som aj takých poznať, a skutočne som na nich netrafil.

V Tirolsku som, v prostred toho kraja, ktorý vychýrený je, že v ňom dobrí ľudia prebývajú. Veru im to už na tvári čítať, sami Tirolčania sú na to hrdí, že majú dobré srdce. Tak tiché, tak skromné a poriadne je tu všetko, ako dievky v najporiadnejšej škole.

Keď na prechádzku sa poberiem, a na strmnej ceste stretnem sa so starými babkami, alebo s roľníkmi nemeckými, tak prívetivo a milo volajú mne cudzozemcovi „Zdrav Pán Boh!“, ako keď by sme sa už dávno poznali. Tak pozrú na každého, ako by im sused bol, s ktorým po nedeliach pred domom vysedávajú.

A to sa so mnou častejšie stane, lebo veru musím sa v chladných jedliciach prechádzať, až sa len necheem doma upariť.

V doline je mestečko, medzi vysokými horami. Preto teplota a zima denne premieňajú tu panovanie. Páli slnko cez deň, ale len tu dolu. Tam na hory nemôže sa vydriapať; preto keď si myslí, že roztopí všetko, príde od Brenneru a z pusterského údolia od vysokých snehových hôr bystrá, studená voda, a zas ochladí povetrie. Po poludní o piatej hodine už je dosť chladno. Tak bežia tu tieto dve rieky Eisak a Rienz ztadiaľ s hora sa ponáhľajú.

Ani tieto vysoké brehy ho nechcú sem dopustiť, lebo už je sedem hodín ráno, a papršky slnka ešte len na zorách ranných lietajú, tak ho pristaví vysoký vrch Plose. Zase po poludní o šiestej hodine už sa musí schovať. Keď sa ale raz sem dostane, potom veru páli po taliansky.

Preto sa usilujem hneď za rána do kúpeľa sa dostať, tam ma dobre pooblievajú a ponáhľam sa do hory. Ťažká je to cesta do brehu, strmá a dlhá.

Kolko ráz som sa už oklamal! Však keď z mestečka sa obozrem, plné sú tieto brehy života; všade kostoly jeden za druhým. Myslel by človek, že len dva razy vystrelí, a už som tam. Ale keď sa na to chytá, tie tabuľky sa mu vysmejú na križných cestách. St.-Leonardi 3 hodiny, St.-Andrä 1 a pol hod., Bory Stall 2 h. atď. je napísano.

Do brehu 3 hodiny ísť jednoducho, na to sú len Tirolci súci, to nenie pre mňa. A ešte aká cesta! Je síce vydláždená kameňami, ale to tak vyzerá, ako keď

u nás niekto do veze sa bere. Dobre musí pozorovať, aby sa neprevrhol, lebo sa kotúľa dolu, až si hlavu rozbije.

Keď teda ustanem a najdem pekný výhľad, sadnem na skalu pri ceste, a popustím zrak dolu na hlboké údolie. Zďaleka vynikajú snehové brehy, aj včul v lete biely čepiec nosiac, ako staré panie, ktoré ho nikdy nesložia.

Odtade sa ľahajú rýchle dve rieky, tak sa zdá, ako dve zelené stužky, ktoré si panenka do vlasov zaviaže. Voda čistá, ale tak prudká, že ryba nežije v nej, a žaba nemôže plávať, lebo ju voda schopí a niekde o kameň uderí.

Jak sa dve rieky spoja, tam leži mestečko Brixen, staré a starodávne. Tak sa zdá s vrcha, ako keby ani nebolo vystavené, lež len vymaľované, tak sklame bystrý blesk slnka oči. Nenie veľký; má 4000 obyvateľov katolíkov a žiadneho žida. Má pritom ničmenej, ako 10 rozličných kostolov.

Bože môj, boli to len pobožní, Boha milujúci ľudia, ktorí toľko vedeli na chrámy obetovať! Snáď prácu ich za to tak zehnal Pán Boh, že vieru čistú a silnú až dosavď zdržali.

Ale nielen tu, lež skoro v každej osade v Tirolsku, čo je aj tak malá, majú dva kostoly, činné, čisté a pekné. Lebo jaká je duša ľudí, taký je obyčajne aj chrám Boží. Tam u nás veru licituje žid na statky a staré krámy, tu zas licitujú obyvatelia medzi sebou, že nsmie byť jeden kostol krajší, nežli druhý. Nedajú sa obce prevýšiť.

Keď príde pán biskup na birmovku, alebo dostanú nového pána farára, hneď dajú obnoviť kostol. To vidia susedia, aj oni sa na to chytia, lebo vraj tí by ich mohli vysmievať.

Aj chrámy mestečka sú veľmi pekné: nadovšetko vyniká chrám biskupský. Budova veľká, v štýle takrečenom renessans vystavená. Všetko sa len tak skveje v ňom. Je nedávno obnovený; natoľko sa pasú v ňom oči, že nevedia, na čo majú prv pozrieť. Blizo k nemu je kostol, malý, starodávny. Vnútorne ukáže, že pár stoličiek sa podopieralo na jeho steny, že ľudia pred tisíc rokami v ňom Bohu slúžili. Je to ten istý, v ktorom r. 1080. pápeža Gregora VIII. boli složili biskupi hornej Talie, pobúrení od Henrika IV., cisára nemeckého. Ach, jak sa premenil svet s nimi! Gregor korunou svätých je okrášlený a na oltári postavený, hrozný cisár Henrik ale mizerne umrel.

Veru neviem, ktorý z nemeckých roľníkov si včul na to myslí, že na tomto chatrnom mieste jeden veľký pápež a jeden silný cisár sa pasovali; nie síce skutočne, ale vplyvom. A že ktorý sa videl byť pevnejší, zostal slabší. Tak sa pomínie krása a moc sveta!

Preto veľkú pravdu majú naši Tirolci, ktorí vážnejšie smýšľajú a lepšie sa starajú o svojich umretých, a na cintor spoločný.

To je už pravda, že nikde vďačnejšie by človek neumrel, ako kde majú pekný cintor. Tam zaiste radi majú zomrelé duše, tam na ne nezabudnú. A kto chce taký vidieť, nech ide do Tirolska. Ešte aj v najostatnejšej dedine je cintor pekná kvetná zahrádka. Ja sa nečudujem, že regent university v Gráci dá sa pochovať v Brixene preto, aby jeho duša modlitby pobožných Tirolcov účasť bola.

V podlhovastom štvorhrane sa nám ukáže to posvätené miesto, blízko mestečka. Kol do kola na kamenných stĺpoch pekné maľované sklepy sa ľahajú. Pod tými odpočívajú údy majetnejších rodín. Kto tam nemá podiel, má dost miesta v prostriedku okolo kaplnky, kde sa za mrtvých omše sv. služievajú. Hneď pri ňom dom chudobných, ktorí sa za dušičky modlievajú.

Čo mi nápadné bolo, že pri každom hrobe kvetiny a svätená voda sa nachádzajú. Keď prídu potom navštíviť svojich, pokropia hrob svätenou vodou, a kľaknúc sa modlia.

A veru prídu.

V nedeľu nadovšetko či v mestečku, či tam hore v osadách plné sú chrámy a cintery. Staré babky a mladé devy, mládenci, chlapi a starci všetko sa ta bere. Ženy a dievčence v čiernych šatoch s popolavou zásterou, čierny filcový širák na hlave, už to nezameskajú pri nedeli. Tak podobne aj druhí.

Lebo je to len dobrého srdca ľud. Dobrý musí byť ten ľud, kde mládež každý týždeň, kde ostatní mesačne pristupujú ku sv. spovedi. Ešte aj ten najhorší — ako oni vravia — aspoň štyri razy ide do roka.

To dá útlosť a úprimnosť ich vznášaniu. Keď na mládež pozre človek, myslí, že tak nevinné len anjeli vedia hľadať.

Dobré sú to duše; ale už im aj Pán Boh pomáha, aby dobrí boli. Čo len krásneho a veľkolepého vedel stvoril, tam im predložil pred oči, vysoké vrchy, krásne hory, dlhé údolia, bystré rieky. Tam sa vychoval v malej dedinke, vysoko v poboku hory, kde len voňavé kvietky a tráva rastie, kde len nevinné vtáčky spievajú, kam zlosť a zkaženosť sveta nemôže sa tak chytro vychápať.

Zato všetci sú na svet súci a sikovní, lebo ťažký je to život. Koľko má tu gazda roli? Náš roľník by veru nebol spokojný, keby jeho humno len tak veľké bolo! Ztade sa musí živiť!

A k tomu aké role! Pomyslíte si, milí čitatelia, v tak strmej pobočine, že sa kôň aj človek skoro prekotí, keď ju ore. A len drevený pluh, lebo také všade kamene, ako päť. Ešte aj to je otázka, či neprijde jeden víchor, a všetko či mu nepobere so zemou.

Preto sú prozreteľní a podmurujú role s boku, jednu nad druhou. Tak vyzerajú tie brehy, ako by si nejaký ohromný obor veľké schody bol spravil, aby sa mohol vychápať do vysoka.

Že jak strmno to ide, môžete si z toho predstaviť, milí čitatelia, že na malú fúru alebo radšej káru, čo tam upotrebuujú, nie viac než 120—150 kg. farchy naložia. Čo je to? Potom zapriahnu do nej koňa, ktorý by u nás na našej hradskej 10 metrických centov utiahol. Ten kráča pomaly hore na úzkej ceste, a za každých 25 krokov si postojí a vydýchne.

Myslel som si: Bože môj, naši netrepežlivi Iudia jak by hrešili Bohu a nebu: tento ale Tirolec ešte pohladká ustatého koňa. To je tiché zviera, pravi.

A keď prídu domov za tri hodiny, kôň dostane voňavého sena; on si ale zajie trochu mlieka. Mäso a pálenku neužívajú.

Je tu dosť mierny a ľahký život, a predsa spokojný.

—
Z V E L K E J L O D N Y, 26. júla.

Dôstojný Pán Doktor!

Prosím týchto pár riadkov uverejniť v našom milom Kresťanovi.

V príslovi sa hovorí, že bez vífazstva niet koruny, a vífazstva bez boja. A tak sa i v našej dedine stalo; lebo sme tiež bojovali, a tak bolo i vífazstvo, a aj koruna. Lebo keď sme si založili potravný spolok, hneď sme sa lepšie cítili. A tak sme začali chodiť i za licenciou na predávanie nápojov a i sekane mäsa, lebo to všetko v židovských rukách bolo.

A tak my sme sa proti tomu sjednotili a zadali sme jednu prosbu na financdirekciu, že my to chceme do svojich rúk dostať. Prvšie i druhé nám financdirekcia povolila.

A tak náš židko smutno nás opustil a odcestoval preč; ale mu je akosi len smutno za našou dedinou, lebo keď okolo nej ide, smutným okom na ňu pozerá, a neraz mu z očí slzy vypadnú, až mu jeho krivý nos zalejú.

Ján Valija.

—
M O S Ó D, 19. aug.

Dôstojný Pán Redaktor!

So všetkých strán idú chýry, čo sa po obciach deje, ale u nás niet takého, čo by pár riadkov o našej obci napísal.

Tak ja sa opovažujem a ponížene prosím slávnú redakciu, aby moje riadky uverejniť ráčila v najbližšom čísle.

Naša obec je pekná, ale dosť klebetná, leží medzi vrchami. Nadovšetko máme utešený kostol, ktorý sa vypína na jednom peknom vršku. Keď s ktorejkoľvek strany pozremo, prvý nám padne do očí. Zvnútri máme preveľmi pekné obrazy, aj sochu Lourdskej prebl. Panny Marie. A to všetko môžeme ďakovať nášmu vrelemilovanému pánu farárovi, čo dobrému kazateľovi, že sa stará o náš chrám a o nás, ako dobrý pastier o svoje

ovečky, slovo Božie káže s celou oduševnenosťou. Aj to dávam znať cteným čitateľom, že istý Michal Strečok bol vypovedať z cirkve katolíckej.

Máme u nás tiež aj konsum založený, lenže je drahšie ako u židov.

Nuž to je veru žiaľ pre náš chudobný ľud.

Keď Vás, ctený pán redaktor, úprimným srdcom pozdravujem, zostávam Váš čiteľ

Ján Pravdivý.

Rozmary a žarty.

I.

Čo figel, to groš.

Smiešny pád sa prihodil nedávno v istom viedeňskom hostinci.

Traja musikanti hrali v zadnej sieni; medzitým vkročil do prednej izby jeden obstarý človek, s notovým papierom v ruke chodil od stola k stolu a vyberal od hosťov krajciare; čo kto chcel, mu dal.

Za malú chvíľku mal už statočnú summu v hrsti a chcel odísť.

Tu ho ale zbadali musikanti z druhej izby, vrhli sa na milého človeka a kmásali ho sem i tem.

Starý žobrák dobre držal stisknuté svoje peniaze a kričal:

„Páni moji, či som ja povedal, že pre musiku sbieram? Ja som pre seba pýtal!“

Hostovia sa smiali, stavec podržal svoje peniaze a hostinský von vyhodil musikantov.

Čo figel, to groš.

K...

II.

Šťastlivo oklamal financa.

Đurko gazda si už dávno chutil na kačaciu pečienku.

Jeho stará nedržala v dome kačice, preto si umienil, že raz na trhu kúpi jeden pár.

Zapriahol, vzal sebou aj svoje dve dcéry, a išlo sa na trh.

Netrvalo to dlho, kačice boly vyjednané, a Đurko zase nazpäť uháňal domov.

Dcéry sedely na zadku a pod nimi boly schované kačice.

Pri mýte museli postáť a financia sa pýtajú, či nie je voľačo na voze, od čoho sa platí.

„Nič inšie nemám, ako na zadku dve kačky“, hovoril Đurko.

Financ sa usmial a povedal:

„Od takých kačiek sa neplatí.“

Đurko sa nehneval za to slovo, usmial sa, a veselo išiel domov so svojima štyrma kačkami.

K...

Hospodárstvo.

Mrkvu netreba okopávať. Okopávaná mrkva rada vyháňa bočné korene a tým stáva sa v každom ohlade horšou. Zato treba však tým bedlivejšie každý koreň buriny z pomedzi mrkvy vytrhať, tedy často pleť.

Ako treba hnoj zaorávať? Dobrý alebo planý účinok každého, či maštalného, či umelého hnojiva závisí okrem iných okolností i od toho, ako hlboko hnojivo zaorieme. V tomto ohlade previedli pozorni hospodári zkúšky. Tak na pr. poviezli jednu kapustnú hradu rovnako. Ale na polovicu plochy hnoj riadne zaorali a na druhej polivici len hrablami plytko zasekali. Na výsledok prišli aj pri rozličných iných rastlinách. A teraz už čo múdrejší gazdovia hnoj veľmi plytko zaorávajú.

Príčina, prečo má hnoj plytko zaoraný lepší účinok, je tá, že sa takto hnoj ľahšie s povetrim styká, a následkom toho i ľahšie rozpušťa, než keď je hlbšie v zemi. Okrem toho dažďom rozpustené čiastky hnoja, pod samým povrchom pôdy, dedy nad koreňami rastlín ležiaceho, ľahko dostanú sa ku koreňom a rastliny ich užijú k svojmu zrastu, ale čiastky hnoja, hlbšie zaoraného dažďovou vodou prenikajú do takej hĺbky, že ich iba niektoré, veľmi hlboko rastúce korene dosiahnuť môžu.

Aká je dobrá koza. Dobrá koza musí byť dlhého tela, má plné vemä, mlieko dáva z oboch ceckov. Musí hladieť bystro a mať dobré, čisté, ligotavé oči. Treba dať dobrý pozor na to, žeby nebola pamlsná (lakotná), lebo taká radšej bude hlakovať a rozumie sa mlieka nemať, nežby žrala predložený, ináč dobrý krm. Kozy, ktoré sa kotia dva rezy za rok, dávajú viac mlieka, ako tie, ktoré kotia sa len raz do roka.

Koza je riadne zdravá, keď hlavu hore drží, má živé otvorené oči, suché čelo a pysk, vlhké nozdry, ale nie soplavé, keď jej nesmrdí z pysku, pysk má čistý, červený, údy má pohiblivé, srsť pevnú, ale ohebnú, nemá prašinu ani opuchliny, žerie dobre, aj riadne prežúva (meridzia) a zvlášte keď má žily v očiach červené.

Keď je nezdravá, vidno na nej tieto príznaky, keď i nie všetky, aspoň daktoré: Má holé (lysé) miesta na tele. Srsť tvrdú, krehkú a vyšedivclú, hlavu opúšťa k zemi, z pysku jej smrdí; diasná, podnebie a jazyk má mlkve, bladé, žilky v očiach bladnčervené alebo žité, a z nozdier vyteká jej sliam. „H. N.“

ODKAZY REDAKCIE.

Vrele prosíme ctených spolupracovateľov a dopisovateľov „KREŠŤAN“-a, aby ráčili dopisy v nedeľu, alebo pondelok poslať, ináč nemôžeme ich uverejniť v najbližšom čísle.

Rukopisy nedávame nazpät' a listy bez podpisu mena neberieme do povahy.

Hr. J. v Turzovke- Váš list sme odovzdali pp. Jezuitom, ktorí vám v tej veci skorej môžu pomôcť. — **H. H.** Keby sme vašu báseň uverejnili, bárs v nej nič zlého nenachádzame, diví liberáli by nás predsa za pansláva vyhlásili, jako to neraz bez príčiny a základu učinili. — **Štefan H. v Košiciach,** neodpísali ste, ktoré sošity Našej Nádeje vám chybujú. — **G. S v Gorenčíri.** Opísané záležitosti veľmi súkromné byly, preto sme im nedopriali miesta. — **O. S.** My sme sa vás inšie pýtali. Vaša odpoveď asi taká bola, jako reč jedneho chlapca. Učiteľ sa ho pýtal, či už videl diváka? — Že hej. — A jiedol si už divočinu? — Nie, lebo ja nerád jiem ryby. — **H. L.** Luhaf nikdy nesmie človek, preto ale nemusí povedať všetko, čo myslí jako isté dieťa, ktoré povedalo ujcovi, že ho hosť hľadal, ktorý tak vyzeral, ako on (otec), lenže nemal takú škaredú tvár. — **N. H.** Neurobili sme to, lebo sa to vždy nepodari. A takým vtipkárom nemôže byť každý, jako ten obžalovaný, ktorý dvoch policajtov nabil. Sudca: Prečo ste ubili tých dvoch policajtov? Len z milosrdenstva. Jakože to rozumieť mám? Nuž tak, že by tú bitku jeden nebol zniesol. — **Št. P.** Tie kroky sme spravili. Jak sa to podari, ani krivý by sa vám nerovnal. Človek musí s bližným tak nakladať, ako vie. Istý človek sa ponosoval, že mu lekár narídl, aby sa mliekom liečil, čo je vraj dačo hrozného preňho. Priateľ ho tešil, že vraj privykne na to, jako aj on privykol, keď šesť mesiacov na mlieku žil. Ale kedy? Nuž keď som dieťaťom bol. — **Pekár v Detve.** Nie v Krestane, ale i v kalendári upotrebime vaše figle podarené. — **V Trenčíne.** Keď tí vaší priatelia toľkými grošami vládnú, povedzte im, že v chudobnej obci Modertárne (p. p. Hodrusbánya) nemajú ubohí veriaci organ vyplatný, aby tedy svoje zbytočné groše tamajšiemu správcevi fary Bertolomeovi Besedič poslali. — **Priateľ ľudu v Piešťanoch.** Len to preložte. Veľmi vďačne uverejníme.

Knižná polica.

Listy Adiny už vyšly z tlače v osobitnom sväzku. Odporúčaf ich nenie treba, lebo toto dielo poznajú ct. čitatelia z Krestana. 167 strán. Cena

1 zl. Predplatitelia Našej Nádeje ho dostanú za 65 krajiarov v Tlačiarňi Sv. Gerharda v Budapešti (VIII. Práter u. 44.). Soslovenčil dr. *Jozef N. Janda*, dipl. professor a kaplán v Budapešti.

„**Ki lehet korcsmáros Magyarországon?**” Nyomatott Szent-Gelért nyomda. Irta: *Moravcsik István*.

Svätý Anton Paduanský, veľký divotvorca a Chlieb chudobných. Spracoval Anton Klimcsik, r. k. farár hybbský. S odobrením patričnej vrchnosti. Strán 32. Cena 10 kr. Vydala Tlačiareň sv. Gerharda v Budapešti (VIII., Práter-uteza 44.). Vrele odporúčame dielko toto našim čitateľom.

Príprava ku sv. spovedi a sv. prijímaniu. Toto asi 23 strán obsahujúce dielko stojí broš. 10 kr. Soslovenčil ho dr. *Jozef N. Janda*. Dostať ho v Tlačiarňi sv. Gerharda (Budapešť, VIII., Práter-u. 44.). Vrele ho odporúčame.

Tót-Magyar Beszéd- és Értelemgyakorlatok (vezérkönyv tanítók számára). Irta Medriczky Kornél. Cena 80 kr. Dostať u pôvovcu v Lužnej (v Liptove), alebo v Tlačiarňi sv. Gerharda v Budapešti (VIII. Práter-u. 44.). Vrele odporúčame.

Kresfanské devy. Tento výborný sošit soslovenčil a vydal dr. *Jozef Janda* v Budapešti (Maria-Teréziátér 9.). 16 strán s obrázkom. Cena 3 kr. Veľmi vrele odporúčame, 100 výtiskov 2 zl. 50 kr., 200 výtiskov stojí 4 zl. 80 kr. Druhé vydanie.

Kat. Hlasy. Číslo 5. Či je Martin Luther spoľahlivý sprievodca do neba? Spísal A. Opatovský. Dostať u *R. Osvalda* za 14 kr. na Teplej (Lenge, u. p. Bélabánya, Hont m.). — Číslo VI. *Katolicka autonómia* (samospráva) v Uhorsku. Spísal A. Pravdoňil. Dostať u Fr. Richarda Osvalda, správcu fary na Teplej (Lenge, o. p. Bélabánya, Hont m.) Cena jedného výtisku 10 kr.

Budapeštianske obchodné zprávy.

1. **Zbožie.** Pšenica (zito) banátske 08.30—09.05. Od Tisy 09.10—09.35. — Od Pešti 09.00—09.20. — Zadunajské 09.05—09.30.

Raž 6.50—6.65.

Jačmeň na krmenie 5.70—0.00. — Do pálenice 6.50—0.00. — Na pivo 7.25—8.50.

Oves 5.50—6.00.

Kukurica 4.60—4.70.

2. Múka.

0	1	2	3	4	5	6	7
14.60	14.00	13.30	12.60	12.20	12.—	11.20	09.60
			7½	8			
			8.60	5.60			

Otruby fajnové 4.30, grobovité 0.00.

3. **Strovy.** Veľká biela fízula 6.25. — Malá 5.75. Hrach 9.50—11. Pšeno 04.50—4.80. Konopné semä 10.50—11.00.

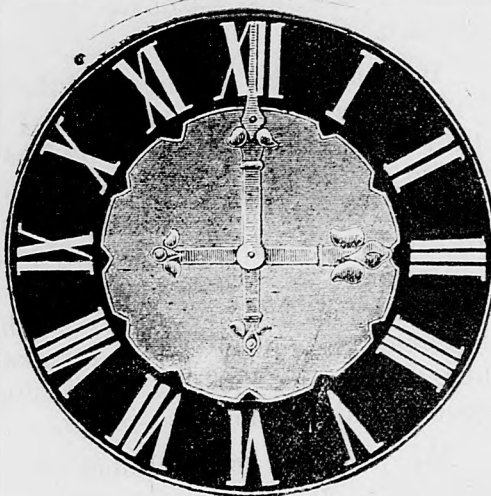
4. **Semä na sejbu.** Červená datelina 37—42 zl. Staré semä 00—00 zl. — Lucerna 37—42 zl. — Baltacím 00.—00.00. — Muhar 6—6.25 zl. Ladník 11.50—.

5. **Hyd a vajca.** Kura 60 kr. — Sliepka 70 kr. — Kapán 1 zl. — Morka 0.00. — Krmená hus 2.60. — Kačka 1.20 zl. — Krmená kačka 2.90. — Vajca 7—8 kusov 20 kr., 46—47 kusov 1 zl.

6. **Svíno.** Prasce 1 pár 120—180 kilov 54—58 kr. Staré, 1 pár 320—380 kilov 55—57 kr.

7. **Telca.** Živé 34—36 kr. kilo. Sekané mäso 00—00 kilogram.

Masť a slanina. Sviňská v sudoch 58—69 zl. — Bielotabuľová 60—64 zl. (v troch kusoch). — Udená slanina 46—47 zl.

Mám česť v známost' doniesť,
že **vážové hodiny vlastnoručne shotovujem.**

Látka kovová najlepšia, stroj výborný, najnovší, chod správny: následkom čoho ja za jejich trvácnosť čo najďalej dobre stáť a ručiť môžem. Hodiny tieto vážové aj pod nafahovaním riadne idú, od vetra a prachu sú sklenou škrýňou chránené.

Vnútri nachodí sa pokazovacia tabuľka, ktorá správny chod hodín kontroluje a ten istý čas dnu vo väži ukazuje, ako i z vonku hodinové ruky.

Moje hodiny bez všetkej fabričnej práce výlučne sám hotujem a na patričné miesto dovážam.

Krom nových vážových hodín aj akékoľvek naprávanie za ľavnú cenu a pri úplnej garancii podujímam.

V Baňskej-Bystrici, roku 1899.

Michael Stollmann,
hodinár.

OZNAMY

PRE NAŠE NOVINY VÝLUČNE
LEN VYDAVATEĽSTVO
„KREŠŤANA“ PRIJÍMA.

Mestská lekáreň k „ČIERNEMU ORLOVI.“

Temešvár, vnútorné mesto, námestie
sv. Juraja.

Založená 1735. Telefón 395.

Adresa telegrammu:

Mestská lekáreň, Temešvár.

Chýrečný aether proti lámke a lúpaniu

je najvýbornejším prostriedkom proti lámke, lúpaniu a iným reumatickým chorobám, proti trhaniu, boľasti nervov, pichaniu, boľaniu zubov atď. Účinok je istý a chytrý, obyčajne po 1-2 natrení. Nesčíselné vďačovníctva to dokazujú. Cena fľaše 1 zl., cena fľaše na prábu 50 kr.

Vodka na prsá a na pľúca: Výtah z kolociera s vápnom fosforového kyslíku stal sa svetochýrnym následkom výborného výsledku, doposiaľ je neprekáteným prostriedkom hojajúcim, uľavujúcim a so silujúčim zvlášte pri kašli, somárskom hurute, pri zlých pľúcach, pri pľúcovom hurute, pri zachrípnutí atď. Veľa vďačovníctva potvrdzuje istý výsledok tohoto prostriedku. Cena jednej fľašky 1 zl., fľašky na prábu 50 kr.

Krv čistiace pilulky temešvárskej mestskej

lekárne veľmi dobrú stolicu robia, ktorá chytro a prajne účinkuje bez toho, že by prameňom krčov bola, alebo aj v tej najmenšej miere nebezpečná bola, a preto tie pilulky odporúčame zvlášte pri tvrdej stolici, pri žalúdočnom hurute, pri zimnici, keď človek nemá chuť po jedle, a pri všetkých chorobách tak žalúdka, jako i brucha. Jedna škatuľka 21 kr., šesť škatuliek 1 zl. 5 kr.

Tieto vypróbované a za výborné uznanie prostriedky dosiaľ jedine v temešvárskej mestskej lekární, a len vtedy sú opravdivé sú li obdarené obrannou známku a podpisom A preto varujeme sa falšovaných a napodobňovaných falošných vecí.

Posielame s doberkou, alebo predbežným poslaním summy (i s pričinením 16 krajciarov na balikovanie a poštové útraty) Objednané vyše 5 zl. franco.

Moje srdco také
a tvoje je také?

Druhé vydanie.

Cena 4 kr.

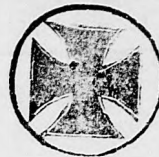
Toto utešené dielo vydala

„tlačiareň sv. Gerharda“.

Vrele ho odporúčame
ľudu.

Dvojnásobne elektromagnetický kríž a či hviezda.

R. B. N. 86968
uzdravuje a roz-
veseluje, za čo
dobro stojíme, pri
lámke, záduchu,
bezsnivosti, huča-

niu ucha, ischli,
zlom slychu, ner-
vosite, nechuti po
jedle, boľaniu zu-
bov, bľadosti, mi-
gréne, klopaniu
srdca, boľaniu hlavy, epilepsii, závratu a iným cho-
robám nervov. I 20-ročné choroby byly už takým
spôsobom odstránené.

Celkom zvláštnym spôsobom upozorňujeme ctené obecnstvo, že môj apparát nemá sa pomýliť s apparátom Voltu, ktorý na základe svojej ne-
užitočnosti nielen v Nemecku, ale i v Rakúsku je zakázaný, kdežto moja dvojnásobne magnetická hviezda a či kríž nr. 86967 na základe svojej vy-
meranej liečacej sily zvláštnym spôsobom sú od-
porúčané.

Ten chorý človek, ktorý by týmto prostriedkom aspoň behom 45 dní nebol uzdravený, nazpät dostane svoje peniaze. Kde nič nemohlo pomôcť, prosím môj apparát upotrebiť.

Malý apparát stojí 2 zl., ktorý je len pre deti a pre veľmi slabé ženy.

Veľký apparát 3 zl. Pri ťažkých chorobách zastaraných aj 20 rokov sa má upotrebovať.

Len pre zastaralé choroby a influenzy. S dobiarkou alebo s vopredným poslaním peňazi rozposiela hlavná ústredná predávajúca miestnosť pre vlast a cudzozemsko

ALBERT MÜLLER,
Budapest, V., Kálmán-utca 19 M. sz.

Katolícke kníhkupectvo.

Správa kat. umeleckého ústavu Sv. Gerharda otvorila

**obchod
katolíckych kníh.**

Tento katolícky obchod zamýšľa sústrediť tak uhorské, ako aj cudzozemské diela katolíckeho spisovateľstva, na sklade má maďarské, nemecké a slovenské modliace knižky a iné náboženské diela.

Umelecký ústav Sv. Gerharda má svoju tlačiareň a vlastné spisovateľstvo (Budapešť, VIII. Práter u. 44.).

FILIÁLKA
BANKY ,Tatra‘

v Senici.

Prijíma vklady na zúrokovanie.

Najväčšia bezpečnosť! Banka Tatra má svojho kapitálu

1.600.000 korún.

Dáva požičky na zmenky a hypotéky.

Lacný úrok.

Zmieňa cudzie peniaze, dolláre, ruble marky a franky

čo najlepšie.

Prijíma splátky do Ameriky,
kto chceš do Ameriky poslať peniaze,

choď do banky Tatry v Senici.

Kupuje a predáva strižky a štátne papiere.

**Filiálka
Banky ,Tatra‘
v SENICI.**